

Shidduchim

What should you look for

Shiur# 349 | July 6th 2021

בראשית רבה פרשת וישב פרשה פו סימן ד

ויהי איש מצליח, רבי ברכיה אמר גבר קפוז כמה דתימא (שמואל ב יט) וצלחו הירדן לפני המלך.

משנה מסכת סנהדרין פרק ד משנה ה

לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם.

רבינו בחיי פרשת כי תצא פרק כב פסוק ח

ועשית מעקה לגגך. ע"ד הפשט יזהיר שישתמר האדם מן הסכנה, כענין שכתוב: (דברים ד, ט) "השמר לך ושמור נפשך מאד", ולכך יצוה כי כשיבנה ביתו שיעשה מעקה לגגו ולא יניח ברשותו נזק ומכשול להכשל בו בני אדם, ולא ישים דמים בביתו, וכענין זה המגדל כלב רע או המעמיד סולם רעוע בתוך ביתו, וכן הזכירו ז"ל. כי יפול הנופל, שמא יפול.

וע"ד המדרש: (שבת לב א) ועשית מעקה לגגך, כי יפול הנופל ממנו, ראוי היה ליפול מששת ימי בראשית, אבל אתה לא תגרום שתהא מיתתו על ידך. וענין המדרש הזה כי כל הנבראים כלן נבראו בחפצם ורצונם, והקב"ה הודיעם בראשית הבריאה כל עניניהם כלם וכל המקרים העתידיים לבא עליהם, וכן הודיעם ימי חייהם ומיתתם היאך תהיה, וכן ענין מזונותם אם בריוח אם בצער אם ע"י עצמן אם משל אחרים, וכן דרשו רז"ל: (חולין ס א) כל מעשה בראשית לדעתם נבראו לצביונם נבראו, שנאמר: (בראשית ב, א) "וכל צבאם", והכל רצו וקבלו, ועל זה אמרו: ראוי היה ליפול מששת ימי בראשית, ואף על פי כן יש עונש גדול למי שמסבב, ולכך: ועשית מעקה לגגך.

Riddles of the Week

#1

רש"י פרשת ויגש פרק מו פסוק ו

אשר רכשו בארץ כנען. אבל מה שרכש בפרדן ארם נתן הכל לעשו בשביל חלקו במערת המכפלה, אמר נכסי חוצה לארץ אינן כדאי לי, וזהו (להלן נה) אשר כריתי לי, העמיד לו צבורין של זהב וכסף כמין כרי ואמר לו טול את אלו:

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ק עמוד ב

ת"ר המוכר קברו, דרך קברו, מקום מעמדו, ובית הספדו - באין בני משפחה וקוברין אותו על כרחו, משום פגם משפחה.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שסו סעיף א

המוכר קברו ודרך קברו, מקום מעמדו ומקום הספדו, באים בני המשפחה וקוברין אותו בעל כרחו של לוקח, ומחזירין את דמיו.

שולחן ערוך חושן משפט הלכות מקח וממכר סימן ריז סעיף ז

המוכר קברו ודרך קברו, מקום מעמדו והספדו, באים בני משפחתו וקוברים אותו בעל כרחו של לוקח, ונותנים לו דמי הקבר שקברו אותו בה.

#2

רש"י פרשת ויגש פרק מו פסוק א

לאלהי אביו יצחק - חייב אדם בכבוד אביו יותר מבכבודו זקנו לפיכך תלה ביצחק ולא באברהם:

בראשית רבה פרשת ויגש פרשה צד סימן ה

ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק וכו', רבי יוחנן אמר שחייב אדם בכבוד אביו יותר מכבוד זקינו.

רמ"א יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן רמ סעיף כד

הגה: י"א דאין אדם חייב בכבוד אבי אביו (מהרי"ק שורש ל). ואינו נ"ל דחייב בכבוד אביו יותר מכבוד אבי אביו (וראיה ממדרש גבי ויזבח זבחים וגו' (בראשית מו, א)).

גליון מהרש"א יורה דעה סימן רמ סעיף כד

ותימה על דיעה הראשונה שהוא מהרי"ק דנעלם ממנו פירוש רש"י בחומש. לענ"ד זהו בכלל אין למדים מהמדרש [ירושלמי פאה פ"ב הלכה ד], כיון דלהיפוך איתא ברש"י בהלכה ב' דמכות דף י"ב ע"א ד"ה הכי גרסינן [אלא], דמשום הכי בן הבן נעשה גואל הדם לזקנו, משום דאין חייב על כבודו, ואם איתא דחייב לכבודו קצת עכ"פ איך יהא גואל הדם ממנו:

#3

רש"י פרשת ויגש פרק מה פסוק ד

גשו נא אלי - ראה אותם נסוגים לאחוריהם, אמר עכשיו אחי נכלמים, קרא להם בלשון רכה ותחנונים, והראה להם שהוא מהול.

רמב"ם הלכות מלכים פרק י הלכה ח

אמרו חכמים שבני קטורה שהם זרעו של אברהם שבא אחר ישמעאל ויצחק חייבין במילה, והואיל ונתערבו היום בני ישמעאל בבני קטורה יתחייבו הכל במילה בשמיני, ואין נהרגין עליה.

Selected audio from our listeners

Answers to the Questions

Answers to the Question 1 *click here*

Answers to the Question 2 *click here*

Answers to the Question 3 *click here*

Answers to the Question 4 *click here*

Answers to the Question 5 *click here*

Answers to the Question 6 *click here*

Answers to the Question 7 *click here*

Answers to the Question 8 *click here*

Answers to the Question 9 *click here*

Answers to the Question 10 *click here*

Answers to the Question 11 *click here*

Answers to the Question 12 *click here*

Answers to the Question 13 *click here*

Answers to the Question 14 *click here*

Answers to the Question 15 *click here*

Last Week's Riddles

Last week's riddles 1 *click here*

Last week's riddles 2 *click here*

Last week's riddles 3 *click here*

Comments on the Shiur

Comments on the Shiur 1 *click here*

Shiur Suggestions

Shiur Suggestions 1 *click here*

Shiur Suggestions 2 *click here*

Selected emails from our listeners

Show Suggestions

Good morning!

I am from Switzerland and and enjoy your show a lot. I was wondering whether you could do a show on Chodosh. We are getting close to Pessach and Chodosh is starting to be an issue at least in Switzerland. Jewish communities in Switzerland for example just came out with a list of Chodash/Yoshon products. The topic is interesting and many Frum Jews don't consider Chodosh as an issue even though it is a Mitzvah of the Torah. Also, I believe one reason was because of a dream of the Baal Shem Tov. Would be interesting to also have a show on the validity of dreams in Psak Halacha. The Sefer Shut Min Hashomajim is also an interesting discussion in this regards. Does this Sefer like that have more validity than any other SHUT?

Thanks

Best regards

Philippe Hasgall

Hi R Dovid,

I wanted to point out a topic that can be debated from a few angles, if you can please bring it up and discuss it.

The issue is how private Mosdos accepts or rejects applicants, the way they treat people, the path to get accepted, the right solution going forward.

In the chasidish world if a parent belongs to a specific kehilah they will get accepted no matter how Toreidig they are, but in the non chasidish world, everyone has to fight for themselves, maybe it's the responsibility of Agutadh Yisreal to have Mosdos.

Looking forward to hear more from you on this topic.

Dudi Seidenfeld

Hi I really appreciate your show and your courage to ask the tough questions.

I was wondering if you can give a show about giving back land and the two state solution that has recently come into the news thanks to Mr Trump

I know there are many different opinions regarding this manner.

I know that the lubavitcher Rebbe was fire against giving back land because of a halacha and haskafa standpoint. Reb ovadia Yosef allowed at first and then backtracked.

Some litfische gedolim allowed it while others didn't.

It would be a fascinating show to listen to so please take it into consideration!

Thanks

Dovie Levy

Just a small joke [which probably has some truth] when you related the story about the bochur who didnt feel any "meshicha", i thought you were going to finish off with the reply one of the roshei yeshiva gave, that "behama niknis bemishacha" !

Hatzlacha

Yechiel Weisz

Shalom R' Dovid!

Vos is neies ?

2 things:

1- The name you were looking for on the podcast was John & Julie Gottman. They created this love lab to enable them to predict very accurately divorces. Maths based approach.

2- Shtikel proof regarding the discussion with Rabbi Greenwald.

You said Yaacov loved Rachel BEFORE deciding to work and marry her.

He said that the "love" that Yaacov had prior to marrying Rochel was NOT what we call attraction commonly today, it was a more noble long term love.

The shtikel proof to support his claim is that the possuk says (Bereishis 29, 20) :

«So Jacob served seven years for Rachel and they seemed to him but a few days because of his love for her.»

Usually when we feel love, the opposite happens, a few days seems like years!

That's proof that the love he felt was of a different type, kind of a Lishmah love, altruistic in some sense.

Kol tuv,

N.

Show Suggestions

Could you do a show on cults in the jewish community, and when a "frum" community turns into total control.

Lazer F.

Answers to the Questions

Dear Reb Dovid

Thank you for the wonderful program.

Regarding the riddles:

1. The halacha is that the family can take it back משפחה פגם. But that wouldn't apply in this case and there can be no greater משפחה פגם than having עשו buried there instead of יעקב.
2. The grandson acting as the גואל הדם is allowed because although he acts against his grandfather, he acts on behalf of his father who he has a greater obligation of honor to.
3. The יקר כלי explains that it refers to the קדושה of the ברית as חז"ל say מושך הבועל ארמית מושך חז"ל.

Kol tov

Levi Silman

Cape Town

א: בביאור פגם המשפחה פי' הנמוקי יוסף שפגם הוא להם שיקבר שם מי שאינו ממשפחתם א"כ במוכר לאחד ממשפחתו י"ל שמכירתו מכירה, וכן היה אצל יעקב ועשו. אולם רש"י בכתובות פ"ד א' הוסיף בפי' שגנאי הוא להם שיהיו אחרים נקברים עמם והם יקברו בקבורת אחרים. א"כ אפי' במוכר לאחד ממשפחתו מ"מ עדיין שייך פגם שהם יקברו בקבורת אחרים. והטעם הזה נקטו להלכה הסמ"ע בחו"מ שם והש"ך ביו"ד שם שכ', שגנאי להם שבני המשפחה לא יהיו קבורים במקום אחד כמנהגם. א"כ לכאורה היו לבני עשו טענת פגם משפחה שאביהם יקבר בקבורת אחרים. ונראה לומר, שהתוס' בבכורות נ"ב ב' ד"ה באין בני המשפחה כתבו שיתכן לפרש הטעם שהמקח חוזר הוא משום דאמרינן זוזי אונסיה. והש"ך שם נקט להלכה כטעם הזה דאמדין שבודאי אינו מוכר ברצונו [כמבואר בגליון מהרש"א שם], א"כ י"ל שאצל עשו היה תאוות ממון בוער בו כ"כ שמכרו ברצונו [דקי"ל בחו"מ סי' ר"ה דתלוהו וזבין זביניה זבינא] וכמו שמצינו שמכר בכורתו למלאות תאוות האכילה שלו ואמרינן שמכירתו קיים.

עוד י"ל שהדין שהמקח חוזר הוא תקנת חז"ל כמו שכתב הרשב"ם, הלכך אמור רבנן לישקול דמי וליהדר. ותקנא זו עדיין לא נתקן אז. ואף שאברהם אבינו קיים אפי' עירוב תבשילין קודם שנגזר, מ"מ היה יעקב אבינו יכול לטעון לעשו, קים לי שאין תקנה זו הלכה עדיין ואין לך להחמיר על חשבוני.

ולחדודי י"ל, אצל קניית המערה כתיב, איש ממנו את קברו לא יכלה ממך (ר"פ חיי שרה), ר"ל שיתנו לו אפי' את מקום קברם המיוחדים למשפחתם כמבואר בפ"י הרד"ק, הרי שלא חשו לפגם משפחה, וכיון שכל הקנין מושתת על ענין ביטול האי תקנה, אז לא היה שייך לעשו ומשפחתו לטעון טענת פגם משפחה במערה זו.

אמנם נראה שלא היה נתינת מעות זו מכירה באמת שלא היה לו לעשו חלק במערת המכפלה כלל ולא נתן לו יעקב המעות אלא כדי לסלקו שלא יבא לערער על חלקו (ומ"מ ערעור אותו רשע כמ"ש בסוטה י"ג). ולכן אתי שפיר שלא נהנה מנכסי חו"ל שהרי לא קנה מידי, אבל אם באמת קנה בהם חלקו של עשו במערת המכפלה, הרי נהנה בהם כמו שהיה נהנה במעות של א"י שבודאי לקנות בהם עשויים ולא להיות מונחים בקופסא. וכן מבואר במדרשים שבחלוקת הירושה מיצחק לקח יעקב חלק הקבורה במערת המכפלה חלק מעות שנטל עשו, הרי שלא היה לעשו חלק לקבורה מעיקרא [הגם שאין מדרשים אלו עולות עם המדרש המובא ברש"י דכ' שנתן מעות שלו של חו"ל, מ"מ חזינן שלא בהכרח היה לעשו חלק במעהמ"כ].

ב: נ"ל בהקדם קושיית האחרונים למה לא יהא כבוד אבי אביו קודם לכבוד אביו מסברא שהוא ואביו חייבים בכבודו [וכדאמרי' אצל אמו ואביו]. ותי' שהרי כל חיובו לכבוד לזקנו הוא משום שאביו חייב בכבודו, א"כ לא יהא המסובב עדיף מהסיבה. וזהו ביאור המדרש המובא ברש"י, הגם שמבואר שחייב בכבוד זקינו אף לאחר מיתת אביו [שהרי יצחק נפטר כבר כאשר זבח יעקב הזבחים דבן ששים היה כאשר ילד ליעקב ובן מאה ושמנים בעת שנפטר מן העולם ויעקב היה בן מאה ושלשים בעת שירד למצרים, הרי שהיה עשר שנים אחרי פטירת אביו] אלא שכבוד אביו קודמת. ואצל אשת אב מבואר שאינו חייב לכבדה לאחר מות אביו כיון שכל חיובו לכבדה אינו אלא מחמת אביו והוא אינו קיים. ולכאור' אם איתא שחיוב כבוד אבי אביו הוא מחמת אביו, למה חייב בכבודו לאחר פטירת אביו. י"ל עפ"י המבואר בשו"ת רעק"א סי' ס"ח שרק ענין הוספת כבוד שייך לאחר מיתה ולא ענין מניעת גנאי דלא איכפת ליה בזה, לכן יש לחלק שענין כיבוד אשתו הוא משום מניעת גנאי וכמ"ש הגאון שם, אבל כבוד אביו הוא הוספת כבוד לו, (שהוא בא ממקור גדול), ולכן שייך כיבוד זה אף לאחר מיתה. א"כ א"ש שכאשר הזקן הרג לאביו, אינו חייב לכבדו שהרי חיוב כבודו הוא משום כבוד אביו ואדרבה השתא כבוד אביו הוא שיעשה לו גואל הדם ויהרג הרוצח.

ג: עוד הקשו המפרשים דמה ראייה הוא שיוסף מהול והלא כל המצריים היו מהולים כמ"ש רש"י עה"פ לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו. ותי' ר' חיים פלטיאל (תלמיד חבר של מהר"מ מרוטנבורג) שלא היה להם פריעה ויוסף היה לו פריעה [וכן תי' הזרע שמשון והוסיף שהרי יוסף נולד מהול]. אחרי שכן הודע נבוא לתרץ שאף בני קוטרה לא נצטוו על הפריעה שלא ניתנה פריעה לאברהם אבינו כדאיתא בגמ' יבמות ע"א ב'. ואף שכתבו התוס' שם שמ"מ אברהם פרע מילתן אע"ג דלא נצטווה כדאמר בב"ר פמ"ז דאפי' עירוב תבשילין קיים, היינו דוקא למי שיהו מצווים בעתיד אבל בני קטורה שלא קיבלו מצות פריעה אח"כ, לא נראה שהנהיגם בכך. [וצ"ע בדברי החזקוני].

- העיון יעקב במס' סוטה י"ג ע"א מתרץ שישירשי המת צריכין לשלם ללוקח המעות שנתן לאביהם ולכן קנה יעקב את הקבר עם כל כך מעות כדאי שעשו לא ירצה או לא יוכל לשלם סכום כזה.

ב- החכמת שלמה בשו"ע מתרץ שאיה"נ שחייב בכבוד אבי אביו אבל לא במקום שמתנגד לכבוד אביו כגון אם לא ינקום על מות אביו זה פוגע בכבוד אביו.

ג- הש"ך על התורה מתרץ שיוסף נולד מהול וזה נראה אחרת מנימול בידיים והראה להם שנולד מהול.

ישר כח והצלחה רבה!

אברהם גודלברגר

Hi Reb Dovid,

In one of your riddles this week you asked how would Yosef prove to his brothers that he is their brother by showing them that he is מהול, earlier rashi brought down that yosef forced all the mitzriim to get a bris?

There are many answers given to this question. I will bring 3 of them that resonate with me:

1) All the other Egyptians had their bris within the last year or so (after they had no money for food, yosef made them get a bris). But Yosef had his bris close to 40 years earlier. B'pashtus you could tell the difference between a bris that was done very recently, and one that was done many years earlier. So they were able to tell he had his bris at 8 days old like the bnei yisroel.

2) The Chizkuni brings that the Egyptians had their bris only because they had no money to pay for food, they had no choice, and were forced to get a bris to get food.

But Yosef (and probably parah) would not have had a bris, because they had food and no one forced them to get a bris. That was Yosef's proof, he showed them that he does have a bris, so it must be it's because he is their brother and from the bnei yisroel.

3) Al pi chasidus and kabala, the brothers didn't just see his bris physically, but they saw that he has not been פוגם באות ברית קודש. That he was not like the Egyptians, and he was not נכשל with his bris. That was the proof that he was not an Egyptian, but from the Bnei yisroel who follow the Torah.

It goes well with what is known in kabbalah and chasiddus that Yosef is יסוד בחינת יסוד which is known to be פתח אליהו (as mentioned in אות ברית קודש).

Yasher koach for all you do to be marbitz torah.

Rabbi Yehuda Heber

See my previous email about the proof from Yosef's mila that he is not an Egyptian.

Regarding the fact that Yosef might be from bnei keturah who according to some were also mahulim, there are also many answers. below are 3 answers that resonates with me:

1) It is possible that the medrash that says that yosef showed his bris as proof that he is from bnei yisroel, goes according to the opinions (and rashi in בנהדרין נט, ב among them) that only bnei avraham from keturah were chayev in mila, but not their descendants. So the fact that yosef is mahul is proof that he is from bnei yisroel.

(And the other opinions that say that all בני קטורה (not only Avraham's sons) had a bris, argue on the medresh that yosef showed them the bris as proof. (Rashi brings only about mitzriim being forced to get a bris, not about bnei keturah)).

(רש"י שם ד"ה לרבות; מאירי שם, בשם רוב מפרשים; שאגת אריה מט)

2) Bnei keturah don't do פריעה, Yosef showed that he had mila and priah, so he must be from bnei Yisroel.

אין בני קטורה חייבים בפריעה (מאירי יבמות עא ב; שאגת אריה מט; מנחת חינוך ב א), שכן לא ניתנה לאברהם אבינו (יבמות שם), אלא הלכה למשה מסיני היא (תוספות שם ד"ה לא), ולישראל נאמרה ולא לבני קטורה (ראה ערך הלכה למשה מסיני. שאגת אריה שם; מנחת חינוך שם).

3) There were probably very few בני קטורה in Egypt, so the fact that he is mahul, shows that he is not an Egyptian. Now that he is not an Egyptian, it is already very likely that he is from Bnei yisroel (even though he could perhaps also technically be from bnei keturah). It was one of the proofs among others (like the fact he spoke lashon kodesh etc).

Rabbi Yehuda Heber

Gut voch,

First, I enjoyed your talk at the Shluchim kinus, and listened to it again on your podcast. Yasher koach!

I'm responding to the question of what does it help that Yaakov bought the kever from Esav, based on the din that the children can nullify the sale.

Yaakov did NOT buy it from Esav, as it was defacto already Yaakov's, as he was the bechor, or for other reasons. When Rashi uses the pronoun chelko – his portion, the word 'his' is not referring to Esav, but rather to Yaakov. He gave Esav all that money to settle what he thought may be a nuisance lawsuit contesting Yaakov's right to the kever. Sometimes it's more expedient to settle than to fight.

And should you think that this is an exorbitant amount of money to settle a nuisance lawsuit, that is why Rashi continues and explains that Yaakov felt that 'nichsei chutz laaretz ainum kdai li'. He essentially has no interest in benefitting from nichsei chutz laaretz, so he just as well could give it to his brother. If you say that he PAID for ESAV's kever, what's the pshat in 'nichsei chutz laaretz ainum kdai li' - he IS USING IT to make a valuable purchase!

Again, thanks for your podcast.

Rabbi Avi Grossbaum

Thank you for the questions!

1) Regarding why Ya'akov's purchase helped. First of all there was a benefit that perhaps Esav's family wouldn't complain that it's a gnai not to be buried there after all why would they be interested in it. Additionally perhaps the din of the Shulchan Aruch only applies to a buyer who isn't also part of the family but if the buyer is a family member himself the din doesn't apply as there is an equal ganai for him not to be buried there.

2) Regarding the contradiction in Rashi. Perhaps according to Rashi the din of kavod for a grandfather is rooted in the obligation to honor one's father. Honoring one's grandfather honors one father which is gufa why there is a bigger mitsva to honor one's father. Based on this a grandson can certainly be a go'el hadam to his grandfather as this is kovod for his father.

3) Regarding the proof of the mila. Rashi adds that he showed them that he spoke Hebrew in order to answer this question. A Canani could speak Hebrew and an Yismaeli could have mila but only Jews had both. Alternatively, the scar of an mila from an 8 day old mila is different than a 13 year old.

Akiva Ibragimov

תשובות להשאלות

א. מבואר בסמ"ע בחו"מ סימן רי"ז ובש"ך ביו"ד סי' שס"ו דמשום גנאי לבני המשפחה שלא יהיו קבורים במקום אחד, א"כ דין זה רק בב' בנ"א שלא מאותו משפחה אבל מאותו משפחה י"ל דלי"ל דין זה, ועוי"ל דכ"ז במי שאינו רשע אבל רשע להיות קבור בין אבות וצדיקי עולם אדרבה הוא גנאי להמתים שכבר נקברו שם.

ב. בשו"ת רע"א סי' ס"ח מבואר דכיבוד אשת אביו ואחיו הגדול הוא משום כיבוד האב וא"כ לאחר מת האב ליכא דין כיבוד כיון שאין חיוב כיבוד לאחר מותו, א"כ י"ל ה"ה בחיוב

כיבוד לאבי אביו הוא חיוב משום כיבוד אב וכי מת האב לית דין כיבוד אב גם ליכא חיוב לאבי אביו.

ג. השאג"א בסי' מ"ט והמהרש"א בסנהדרין צד. מבואר דחיוב מילה דבני קטורה הוא רק מילה ולא פריעה א"כ פשוט דהראה להם שנעשה גם פריעה, ועוד דרש"י סנהדרין נט: ס"ל דרק הששה בני קטורה בעצמם חייבים ולא כל הדורות, דלא כהרמב"ם פ"י מלכים ה"ח, ולפי"ז י"ל דלא חששו שעדיין א' מהן יהא עדיין בחיים ויהא בארץ מצרים.

Hi my name is Sruly Modes and I would like to offer several answers to the riddles.

1. A) The Ein Yaakov explains Yaakov knew the family wouldn't agree to return so much money for the plot. B) Rashi holds Pgam is only when burying a stranger in a family plot. C) When there's limited plots it's not Pgam to bury one family member over another. D) The Chasam Sofer explains truthfully the plot was Yaakov's who bought the bechora, the "sale" was only to avoid a fight. E) Eisav Harosha couldn't be buried next to a tzadik regardless.

2. A) R' Shlomo Kluger explains being goel hadam is Kibud Av which overrides Koved Zekno. B) Many hold this Chiyuv is only bechayei Hav. C) The Kli chemda explains unlike Kibud Av this Chiyuv is not to a Rotzeich. D) The Ber Hasade explains there's only a Chiyuv on "Hidur" like here, not on "Koved" like in Makos.

3. A) The Marsha says Bnei Ketura didn't do Priyah which wasn't yet given, Tosfos says Bnei Avrom did. B) The Chizkunie explains milah on a baby looks different then a teen's. C) The Shach explains he was showing he's from the few born moel. D) Speaking the language was proof he wasn't Bnei Ketura, Milah was proof he wasn't a Knanei. E) The Klei Yaker learns showing Milah was a way of saying he was Goder Be'arayos.

Hi Reb Dovid , here are answers to your riddles

1. the רשב"ם והמאירי והנמוקי יוסף all say that this דין is only when they are נוהג to bury all the family in that place, so it would not apply to עשו's family. Also its only a דין if the family protests the sale which isn't applicable here.

2. The דוד says that if not for רש"י he would say that even though he is commanded to honour his grandfather it is still not a contradiction to the גמרא because since his grandfather killed his father he must kill his grandfather to stand up for his fathers כבוד, however generally there is still a חיוב on him to give his grandfather כבוד. and the חלקת (ש"ת יו"ד סי' קל"ה יעקב) says that this is what רש"י on the גמרא means, that only when it goes against his fathers כבוד then he is not מוזהר on the כבוד of his grandfather.

Another answer is given by the שם ביו"ד who answers ע"פ רעק"א in שו"ת ח"ה מהדו"ק סי' ס"ח that the חיוב to give כבוד to the grandfather is only when the father is still alive, but here the father is dead so there is no חיוב (however the גמ' שאגת אריה in the שם מכות says that from the לשון of the מדרש that רש"י brings is not משמע like that because the מדרש brings יצחק how was already dead).

3. The גמ' in בכורות says that סנחריב had mixed up all the nations so therefore ע"פ רוב Yosef was not from בני קטורה so his מילה would be a ראייה that his is a ישראל. also see (מנ"ח מצוה ב' אות י"ב and גמ' סנהדרין נ"ט ע"ב) at length who discusses this ענין.

שלמה זלמן ברלין

Gateshead England

I think there are multiple answers: A) maybe they would not come and demand it back, and if they do he gets his money back. B) If Yaakov dies first he would get to be buried there before esav. C) This takana is lichora only for the bnei mishpacha to demand it back because they did not sell it, but the seller himself would have forfeited his rights. D) It's a takanas chahamim that would only apply lichora if esav was also מקיים תורה.

Samuel Obstfeld

Hi,

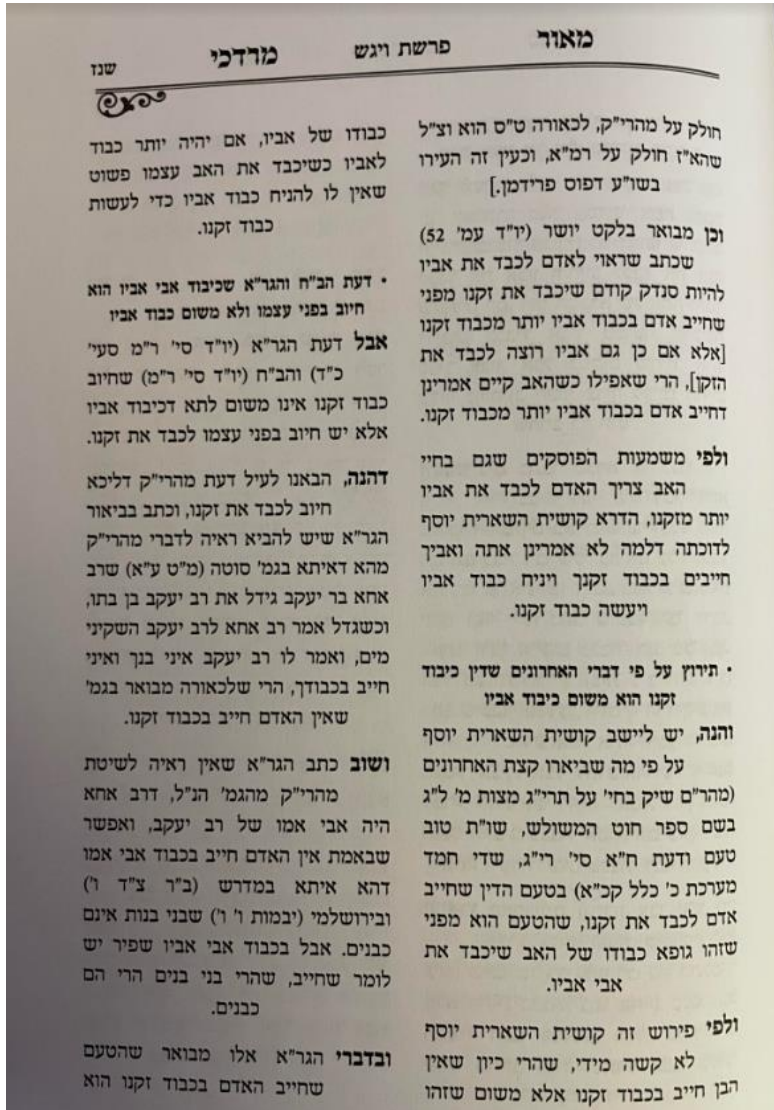
Some answers to the riddles of the week:

1) The Chasam Sofer (Parshas Vayechi) alludes to this question and answers it. On the well-known midrash regarding Naftali, Chushim and Esav's head, he asks why Esav's descendants thought they had any claim to the kever at all if Yaakov's sons had

a shtar mechira, and answers that there was a legal dispute between Esav's descendants, who were making a claim using the Gemara/Shulchan Aruch, and Yaakov's descendants, who responded that since Yaakov was the bechor the reasoning behind the Gemara (that it protects the family's honor) counsels that it belong to him. For a while it appears the descendants of Esav had the upper hand, since they questioned why Yaakov paid for it if he deserved it anyway by virtue of the bechora, but ultimately Yaakov's sons prevailed by retorting with a Gemara that says that sometimes people will pay for what they're already entitled to in order to avoid court. So, going back to riddle: it's true that strictly following the Gemara/Shulchan Aruch would result in the kever still belonging to Esav's descendants; however, between the shtar mechira and Yaakov's status as bechor, there were countervailing factors in this case that led to the opposite result.

נפתלי חילה, פירש"י זמם סועה [י"ג]. דרש"י
 לי ע"ש. יש לעיין בהאי עובדא מה עלה
 על דעת בני עשו וכי לא ידעו שיש לבני יעקב שטר
 מכירה, ומה עלה על דעת חושים שהרג את עשו
 וכי שאר בני יעקב לא יכלו לעשות כן אלא שרלו לזכות
 בדין ע"י שטר מכירה ולא בחיל ובכח וא"כ מה
 נשתנה חושים. וי"ל דבני עשו רלו לטעון אעפ"י שמכר
 לו חלקו במערת המכפלה מ"מ קי"ל [ב"ב ק"ז]
 המוכר קברו ודרך קברו בני משפחה באין וקוצרין אותו
 בעל כרחו משום פגם משפחה נמלא שאין במכירה זו
 ממש, ולעומת זה יטענו בני יעקב אדרבא יעקב הוא
 הבכור וראוי לו לפי כבוד המשפחה להקצר אלא
 אבותיו ולא עשו, ועל זה יטענו בני עשו הלא השטר
 מכירה שהבאתם אתם בני יעקב שנתן עשירות רב
 בעד מערת המכפלה [בב"ר ק' ה'], ואילו היה חלק
 בכורה שלו לא היה לוקח מעשו בממון הרבה כל
 כך, אע"כ הודה שאינו בכור ולא באהם אלא מזד
 המכר והדרן ה"ל המוכר קברו ומקום קברו באין
 בני משפחה וקוצרין אותו על כרחו, ומ"מ רץ נפתלי
 להביא שטר מכירה דמ"מ ינלחו הם בדינם, דנגד טענת
 בני עשו יטענו הם לעולם יעקב הבכור והא דקנה
 מערת המכפלה במחיר רב דקו"ל עבד איניש
 דזבין דיני ר"פ חזקת הבתים, ע"ש פי" מה שיכול
 לזכות בדין עבד איניש דזבני בזוזי ולא לעמוד
 דינא ודיינא ויזכו בני יעקב — ואמר"י פ"ק דפסחים
 ההוא גברא דהוה אמר דונו לי דינאי פירש"י שהיה
 אומר על כל דבר ניזול לדיון לדין משפטינו, אמרו
 מבני דן אחי דכתיב דן ידון עמו, נמלא לפ"ז חושים
 בן דן דאמר דונו לי דינאי לא ינלחו במשפט עם בני
 עשו שלא יוכלו לטעון עבד איניש דזבין דיני, ע"כ
 הרגו לעשו וזרקו בעטפ"י דינחק וא"ל טול חלקך.
 [תקל"ג].

2) To some degree I think the question answers itself: since one is chayav to honor his father more than his grandfather, if his grandfather kills his father that rule would dictate that the honor of his father is greater and he must kill his grandfather. Still, that answers isn't altogether satisfying since the lashon of Rashi is "v'eino muzhar al k'vodo", which sounds like he doesn't owe any obligation to the grandfather at all. At least one alternative answer is mentioned by my Rebbi Rav Tzvi Einstadter in his Sefer Meor Mordechai (beginning on p. 355): according to the Maharam Schick, the chiyuv to honor one's grandfather is only a byproduct of their obligation to honor their father (either because it's something their father wants them to do and gets enjoyment from or, alternatively, something that the father is obligated to do and transfer over to the son). So once the grandfather kills the father that logic would no longer apply and the chiyuv would fall away.

3) Another question brought down in the Meor Mordechai (p. 353), where Rav Einstadter cites the Birkei Yosef who explains that in fact Rashi argues on the Rambam and according to Rashi (Sanhedrin 59b s.v. l'rabos b'nei ketura) only the actual b'nei ketura were obligated to circumcise, but their descendants were not. Alternatively, to answer why the mila was necessary at all given all of the other signs Yosef gave (mentioning the sale etc.), Rav Einstadter cites the Chasam Sofer who says that the mila was not intended to show that he was Yosef, but to show that he had not sinned with the b'nos mitzrayim (which would, per the Gemara in Eruvin 19a, caused the mila to return). According to this answer, whether the b'nei ketura were circumcised or not wouldn't matter since that wasn't what he was trying to prove.

והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם

(מ"ה י"ב).

רש"י לשיטתו אתי שפיר שודאי יוסף לא היה מבני קטורה החייבים במילה.

* * * *

יש לעיין מדוע תלה יוסף דבר זה בעינים ואמר "הנה עיניכם ראות", למה לא אמר סתם "הנכם רואים".

ויש לבאר דבר זה לפי מה שפירש רש"י שיוסף הראה לאחיו שהיה מהול כמותם, ובזה הוכיח להשבטים שהוא יוסף אחיהם. ודברי רש"י לכאורה צריכים ביאור דלמה הוצרך יוסף להביא ראיה כלל שהוא יוסף אחיהם, הלא אין לך ראיה גדולה ממה שאמר להם "אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה (מ"ה ד)", דהיאך ידע אדם אחר שהשבטים מכרו את יוסף למצרים, וכן הקשה הרמב"ן.

פירש רש"י שיוסף הראה לאחיו שהוא מהול כמותם. והקשו הרא"ם ועוד מפרשים דאיך הוכיח יוסף שהוא אחיהם על ידי זה שהוא מהול, הלא שמא היה מבני קטורה שהיו מלים את עצמם.

ותירץ הברכי יוסף (יו"ד סי' ר"ס אות ב') בשם ספר בני יעקב שלפי רש"י לשיטתו לא קשה מידי, ואדרבה יש לתמוה על הרא"ם דקאי על רש"י ומקשה מסברת הרמב"ם. דהנה, דעת הרמב"ם (מלכים י' ז') כן הוא שבני קטורה חייבים במילה עד היום הזה, אבל דעת רש"י (סנהדרין נ"ט ע"ב) שדוקא בני קטורה עצמן שנולדו לאברהם אבינו בחייו היו חייבים במילה, אבל בניהם אחריהם אינם חייבים במילה. ולדעת

ות"ל זכיתי לכיין בזה לדעת כ"ק זקיני החתם סופר זיע"א (דרשות חת"ס, דרוש לח' טבת עמ' ק') שכתב דודאי ידעו האחים שזהו יוסף ולא הוצרך יוסף להביא ראיה על זה. אלא כונת יוסף היה להוכיח לאחיו שהוא יוסף העומד בצדקתו ולא נתקלקל בבנות מצרים. ואיתא בגמ' עירובין (י"ט ע"א) שאברהם אבינו מציל את בני ישראל שלא יהיה אור של גיהנם שולטת בהם, חוץ מבן ישראל הבא על בת עובד כוכבים שנמשך ערלתו ולא מבשקר ליה אברהם אבינו [פירש הערוך (ערך בשקר) שלא ניכר הברית]. ולכן הראה יוסף לאחיו שעדיין הוא מהול ולא נמשך ערלתו, מפני שלא נטמא בבת אל נְכַר אלא הוא יוסף העומד בצדקתו עכת"ד החתם סופר זיע"א, ושוב הראוני שכעין זה פירשו גם בכלי יקר, ובצדה לדרך.

ועל דרך זה יש להבין מה שאמר יוסף "עיניכם הרואות", שהרי להבחין דבר זה אם נמשך ערלתו מפני שבא על בת עובד כוכבים, לאו כל עין מסוגל לראות דבר זה, לכן אמר להם יוסף "הנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין וגו'", שהשבטים ברוח קדשם היו יכולים להבחין דבר זה שלא נמשך ערלתו ועדיין יוסף עומד בצדקתו ובקדושתו.

Best,

David Birnbaum

Dear Dovid,

You asked with reference to the midrash that in order to show that he was actually Yosef, he showed his brothers his brit milah, how could this convince the brothers, as the bnei Ketura are also circumcised?

While this question seems to have a couple of answers (there is no indication that the viceroy of Egypt would be from Ketura, the circumcision of the bnei Ketura is done without priya and therefore (presumably?) looks different, I believe there is a better question that can be asked from an adjacent midrash. When the Egyptian people are starving for bread, Paroh tells them to go to Yosef, and 41:55) - (אשר יאמר לכם תעשו) - Rashi quotes the midrash that says that Yosef required the Egyptians to be circumcised as a condition of purchasing food. According to this midrash therefore, everyone in Egypt was circumcised, and why would Yosef being circumcised demonstrate his true identity??

Best regards

Ariel Davis

1) I admit I did not get to Bava Basra daf 100 in Yeshiva – I had to learn this Gemara from scratch. According to the Nimukei Yosef, the pgam mishpacha is that the relatives of the niftar will be buried next to a stranger. Following this interpretation, there is no difficulty here since the other relatives of Eisav were anyway not going to be buried in the Mearas Hamachpeila (just as the Shevatim were not buried there), therefore they had no claim against Yaakov.

According to Rabbeinu Gershom (and Rashi with the Rashash's girsa) the pgam mishpacha refers to the niftar himself that he doesn't have a place to be buried. Now the question comes back: there certainly was pgam that Eisav lost his place in the Mearas Hamachpeila – how could Yaakov buy it from him?

I think one could argue that Yaakov also was going to have pgam being buried next to Eisav, who was considered a Mumar. When the one purchasing the kever would suffer a pgam if the seller is buried there, he has a right to purchase the kever.

2) Rav Sholom Kluger z"l in Shu"t Tuv Taam V'daas (212) brings an answer to this question: When the Goel Hadam kills the murderer, he takes revenge for the murder. In this case then, by killing the grandfather he honors the father, and since kavod aviv is a greater chiyuv than kavod avi aviv, kavod aviv takes precedence and he is allowed to do this.

To explain why killing the murderer is kavod aviv, I would add what the Rokeach says in Parshas Maasei: He says just as we find by Zecharia that the blood would not rest until revenge for the death was taken, so too, one who is killed beshogeig, his blood finds no rest and "screams out" until the Goel Hadam takes revenge for the murder by killing the murderer.

However, one could argue this answer is not meduyak in Rashi who says "eino muzhar bechvodo".

A second, very similar, answer could be that the chiyuv to honor the grandfather is a form of honoring the father. In this case it is a bigger kavod to the father to kill the grandfather than not to in order to avenge the murder as explained above. The advantage of saying the answer this way is it fits better in the words of Rashi "eino muzhar bechvodo" - that means there is no mitzvah to honor the grandfather 'mitzad atzmo' – only as a means of honoring the father, which does not apply here.

A third answer I would attempt to say, but have no proof for (other than to answer this question) is that the mitzvah to honor the grandfather is a mitzvah kiyumis, but not chiyuvis. Rashi is careful to write he is not "muzhar" in the kavod of his grandfather, meaning he won't be mevateil an assei if he does something against his kavod.

3) One answer Mefarshim give is Yosef showed them 2 simanim: a) the milah b) he spoke lashon hakodesh.

A second answer is he said "I have milah *like you*" meaning bnei keturah did not do priyah, but the shevatim – and Yosef – did do priyah, as is the mitzvah for Klal Yisroel.

DATING QUESTIONS

1. What are some things about yourself that you are most proud of? It could be personality traits, personal accomplishments, or specific things that you have done.
2. What does it mean to you to be a Jew?
3. What are your goals? What would you like to accomplish in the next five years?
4. What would it take to make you happy in life? What makes you sad?
5. How have you grown or changed in the past 5 years?
6. What are you doing currently to maintain your spiritual growth?
7. What are some of the challenges you've had to face in life, and how did you deal with them?
8. Who are your closest friends? What are they like?
9. Who has been your childhood best friend? How long have you been friends?
10. Who is your best friend now?
11. What quality do you look for in a friend?
12. What is the most significant quality of a lasting friendship? How do you demonstrate those qualities?
13. What career field would you like to enter? What made you choose that field?
14. How do you feel about learning vs. working or a combination?
15. Do you enjoy learning? Do you make it a priority?
16. How ambitious are you?
17. Do you enjoy your job? Why?
18. Do you think you'll be working in the same field in ten years?
19. How do you balance working towards success and spending time at home?
20. What is your neighborhood like? Do you like it?
21. Why did your family choose that area? What are the people like?
22. Would you like to continue living in there after you are married?
23. Do you have a Rebbe you are close to? Why did you choose him?
24. Which shul do you attend? Why did you choose that shul?
25. Do you daven with a minyan? How important is it for you?
26. What is your typical day like?
27. What do you like about yourself and why?
28. What is your best quality?

29. How would you describe your personality?
30. Do you consider yourself a happy person?
31. What would you like to change about yourself?
32. What things about yourself are you trying to work on improving?
33. Do you feel yourself getting angry often?
34. When you are feeling down, what do you do to raise yourself up?
35. When you are going through a difficult situation, who would you turn to for advice?
36. What situations make you irritable? How do you react?
37. How do you tend to resolve a difficult decision? Give appropriate examples if possible.
38. Are you organized? Do you take charge?
39. Are you involved in Chessed?
40. What Chessed do you feel you do both in and out of the home?
41. What are your major principles?
42. Do you think you've acquired these principles from your home, parents, friends or Rabbi?
43. Whom do you most admire? Who is your role model?
44. Who has been the greatest influence in your life? What did they do for you?
45. Do you enjoy kiruv?
46. Have you heard any good shiurim?
47. How do you like to spend Shabbos?
48. What is your Shabbos table like?
49. What would you like your own Shabbos table to be like?
50. Do you enjoy guest?
51. How important are singing and Divrei Torah at the table?
52. Why do you want to get married?
53. What does marriage and having a spouse mean to you?
54. What do you hope/expect to bring to a spouse's life?
55. What are some of the first things you look for in a potential spouse?
56. In what ways would you like a potential spouse to be similar to you? In what ways would you prefer (or at least accept) a potential spouse to be somewhat different than yourself?
57. What needs do you expect your spouse to meet?
58. How much can you or can't you be there for the other person?
59. Do you put yourself or the other person first?

60. How do you settle differences?
61. Who is one couple you admire? Why?
62. What type of parent do you want to be?
63. Are you close to your parent(s)?
64. How large of a family would you like to have?
65. What type of children do you hope to raise?
66. Would you bring up your children the same way your parents raised you?
67. What would you do the same as your parents? What would you do differently?
68. What is the best way to instill positive values into your children?
69. What are your ideas on disciplining children?
70. What is your opinion on women working while raising children?
71. What schools and camps would you want your kids to attend?
72. What are your favorite places to go?
73. What was your favorite vacation?
74. Where do you hope to travel someday? Why?
75. What are your siblings like? Which one are you closest to and why?
76. Do you spend time with your siblings? Nieces/nephews?
77. What was/is your favorite family tradition?
78. What schools did you attend? Why did your parents/you choose those schools?
79. What did you like/dislike about your schools?
80. What type of student are you?
81. Were you close to any of your teachers?
82. What camps did you attend? What was your favorite thing about going to camp?
83. If you won the lottery tomorrow, what would be the first thing you would do?
84. Describe the most adventurous thing you have done. Would you do it again?
85. Describe a time in your life where you felt close to Hashem. Why did you feel that way more than any other time?
86. How would you deal with a situation where someone embarrassed you in public? Would you respond back?
87. How do you feel about taking risks?
88. What is one decision you regret making?

89. How do you tend to go about things when you are in an environment in which you don't know anyone (new shul, social event, etc.)?
90. What misconception do people have of you?
91. What do you do in your free time?
92. Are you into sports? Music?
93. What do you like to do for entertainment?
94. What books do you read?
95. Do you spend time on the phone?
96. What is your opinion on social media?
97. What are your most unusual/funniest dating experiences?
98. What is your impression of the president? What do you like/dislike about him and his policies?
99. How do you feel about the political situation in Israel?
100. To what do you contribute the growing anti-Semitism in the world?